

4. Consiliul European din decembrie 2005: obținerea compromisului

Președinția britanică a UE a amânat până la începutul lunii decembrie 2005 prezentarea propriului proiect de buget. Când, la 5 decembrie 2005, în cadrul reuniunii CAGRE (Consiliul Afaceri Generale și Relații Externe), ministrul britanic de Externe, Jack Straw, a pus în fața colegilor săi europeni propunerea de buget, reacția a fost un val de proteste. Președinția britanică a Uniunii propunea un buget plafonat la 1,03% din VNB, reprezentând 847 miliarde Euro, adică cu 25,5 miliarde Euro mai puțin decât precedenta propunere luxemburgheză respinsă în iunie 2005. Fondurile structurale destinate noilor membri UE erau diminuate cu aproape 10%, ceea ce ar fi însemnat alocarea a 14 miliarde Euro mai puțin pentru infrastructură și dezvoltare regională. Se propunea și ca subvențiile agricole destinate României și Bulgariei în perioada 2007-2009, care erau prevăzute separat (în baza negocierilor de aderare finalizate în 2004), să fie incluse în PAC, ceea ce ar fi implicat atât reducerea plăților directe pentru cele două țări (de la 8 la 6 miliarde Euro pentru intervalul 2007-2013), cât și micșorarea subvențiilor pentru toți fermierii europeni. Proiectul britanic prevedea reformarea PAC până în 2009, iar în privința *rabatului* propunea doar o reducere a ratei de creștere a acestuia, care l-ar fi adus diminuat cu 8 miliarde Euro pentru întreaga perioadă de referință.

Franța a catalogat propunerea britanică drept „*cinică*”, noile state membre și-au exprimat „*dezamagirea*” (Ungaria), sau chiar „*indignarea*” (Polonia) iar președintele Comisiei Europene, José Manuel Durrao Barroso, a apreciat că „*bugetul de austeritate*” britanic pune în pericol extinderea Uniunii, fiind destinat *unei mini-Europă, nu unei Europă largite*”. El nu s-a referit însă la aderarea României și Bulgariei (incluse deja în calculul bugetului comunitar pentru 2007 - 2009), ci la următoarele valuri de extindere cu Croația, Turcia și Balcanii Occidentali.

Pachetul de negociere a ajuns în această formă pe masa Consiliului European din 16-17 decembrie 2005. Pentru obținerea unui compromis acceptată de toți membrii UE, premierul Tony Blair a trebuit să îmbunătățească de două ori oferta britanică. Un rol important în obținerea rezultatului pozitiv al negocierilor l-a avut noul cancelar german, Angela Merkel, care și-a făcut astfel un debut strălucit în arena europeană. Ea a jucat rolul de mediator între pozițiile Franței și Marii Britanii și s-a dovedit un avocat eficient pentru noii membri din Europa Centrală și de Est.

Cancelarul austriac, Wolfgang Schussel, a declarat presei, după încheierea summit-ului, că Angela Merkel a avut un rol extrem de important în discuțiile de culise, acționând „*cu calm, sobrietate și profesionalism*”.

Nivelul bugetului UE pentru 2007-2013 a fost fixat, conform unei propuneri franco-germane susținută de Spania, Italia, Luxemburg și Austria, la 1,045 % din VNB, reprezentând o sumă totală de 862,4 miliarde Euro, cu 13,2 miliarde Euro mai mult decât propunerea britanică anterioară. Marea Britanie a acceptat o reducere a *rabatului* său de 10,5 miliarde Euro pentru întreaga perioadă 2007-2013, față de cele 8 miliarde Euro cât oferise la începutul negocierilor (dar mai puțin de 14 miliarde, cât solicitase Franța), banii urmând să fie direcționați spre noii membri ai Uniunii (inclusiv România și Bulgaria), care vor primi un total de 157 miliarde Euro. De precizat că cele aproximativ 7 miliarde lire sterline (echivalentul a 10,5 miliarde Euro) cu care va fi redus „*cecul britanic*” nu vor fi repartizate uniform pe cei șapte ani ai viitoarelor perspective financiare. Astfel, în intervalul 2007 – 2008 *rabatul* va rămâne neschimbat, în 2009 va fi diminuat cu 500 milioane lire sterline, reducerea va fi de 1,5 miliarde lire sterline în 2010 și va ajunge la 2 miliarde lire sterline anual în perioada 2011 – 2013, (*presa britanică a speculat că astfel s-au creat premisele pentru permanentizarea unei reduceri anuale a rabatului de 2 miliarde lire, după 2013*).

În schimbul acestor concesi, Londra a obținut acordul partenerilor săi europeni pentru declanșarea, în perioada 2008-2009, a unui proces de revizuire a întregului cadru politic și juridic care reglementează execuția bugetului UE, ceea ce implică și revizuirea PAC. Președintele Franței, Jacques Chirac și premierul irlandez, Bertie Ahern, au declarat însă că nu se vor opera schimbări în politica agricolă comună mai devreme de anul 2014.

Premierul Tony Blair a afirmat, la conferința de presă ce a urmat summit-ului, că „*Este o înțelegere care permite Europei să meargă mai departe*”, adăugând că dacă Marea Britanie nu ar fi cedat o parte din *rabatul* ce-i este returnat din bugetul comunitar „*am fi distrus întreaga noastră relație cu noile state membre UE și cu noul guvern german. Este în interesul Marii Britanii să rămână ferm ancorată în inima Uniunii Europene și am făcut-o cu succes pe durata acestei președinții*”.

Președintele francez Jacques Chirac a apreciat compromisul bugetar de la Bruxelles drept „*un acord bun pentru Europa, care se vede înzestrată cu mijloacele necesare pentru finanțarea ambițiilor sale, a politicilor sale comune și acest acord permite finanțarea convenabilă a lărgirii*” și a reiterat importanța „*axei*” Berlin –

Paris: *„Dacă sunt diferențe între Franța și Germania, sistemul nu funcționează”*. Și cancelarul german Angela Merkel a subliniat cooperarea strânsă pe care a avut-o cu președintele francez pentru identificarea unei soluții de compromis. La rândul său, președintele Comisiei Europene, José Manuel Durrao Barroso, care criticase precedentă propunere britanică, a salutat rezultatul final pe care l-a considerat drept *„o mare realizare pentru președinția britanică... Este un semnal politic foarte important pentru Europa. Europa se mișcă”*.

Președintele României, Traian Băsescu, prezent la summit-ul de la Bruxelles, a declarat că *„Este extrem de important că 25 de state membre au aprobat bugetul pentru 27 de țări, ceea ce este mai mult decât semnificativ din punct de vedere al viitoarei intrări a României în Uniunea europeană”*.

Președintele Parlamentului European, Josep Borrell Fontelles, nu consideră însă acordul politic obținut de Consiliul European drept soluția finală a problemei și a avertizat într-un comunicat de presă că *”Acordul la care s-a ajuns în cadrul Consiliului nu reprezintă finalul procesului. El marchează începutul unei noi faze de negocieri cu Parlamentul European și cu Comisia”* (aluzie la faptul că acordul politic al șefilor de stat sau de guvern trebuie transpus într-un acord inter-instituțional negociat între Consiliu, Comisie și Parlamentul European). Vicepreședintele Comisiei Europene, Gunter Verheugen, declara – citat de agenția Reuters: *„Criza UE nu a fost rezolvată la acest summit. Președinția austriacă trebuie să găsească răspunsuri la câteva mari probleme, printre care urmatoarea: la câți membri poate face față UE ? S-ar putea spune că suntem în mijlocul unei pauze de reflecție. Pauza o vedem, dar nu și reflecția”*.